

Oświadczenie złożone przez senatora Kazimierza Kleinę na 56. posiedzeniu Senatu w dniu 15 lutego 2018 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego

Szanowny Panie Premierze!

Wójt gminy Sierakowice zwrócił się do mnie z prośbą o interwencję w sprawie spadku dochodów z podatków, jaki odnotowuje gmina z powodu różnych czynników, często spowodowanych polityką społeczną i fiskalną rządu. Podnoszone problemy dotyczą także innych samorządów. Dlatego zwracam się z prośbą do Pana Premiera o przekazanie mi informacji dotyczących poniższych kwestii.

1. Spadek dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych w gminie Sierakowice za rok 2016 jest spowodowany głównie zmniejszonymi wpływami z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych pobieranego od mieszkańców gminy korzystających, zgodnie z prawem, z ulgi na dzieci. Odliczenia z tytułu tej ulgi nie są rekompensowane samorządom. Gmina Sierakowice od lat jest w czołówce jednostek samorządu terytorialnego, na których terenie rodzi się najwięcej dzieci. Rok 2017 będzie kolejnym rekordowym rokiem w zakresie narodzin, co spowoduje dalsze zmniejszenie wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych po skorzystaniu przez rodziców urodzonych dzieci z tej właśnie ulgi (prognozowane kwoty dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych na 2018 r. zmniejszyły się o kwotę 2.450.533 zł w porównaniu z rokiem 2017). Czy ministerstwo analizuje takie sytuacje i przewiduje rekompensaty dla samorządów, w których dochodzi do tak znaczącego spadku dochodów z tego powodu?

2. Kolejne zmniejszenie dochodów jednostki dotyczy obszaru zakładów rzemieślniczych działających na terenie gminy. Zakłady te kształcą uczniów w różnych zawodach i ich właściciele nabywają w związku z tym ulgę w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych, ulgę za wykształcenie ucznia. Zakłady rzemieślnicze prowadzą taką politykę, aby nauczać zawodu kilkoro uczniów rocznie i w związku z tym otrzymywać ulgę i nie odprowadzać podatku dochodowego do Skarbu Państwa. Uszczuplenie wpływów podatkowych z tego tytułu również nie jest rekompensowane samorządom. Czy w tym obszarze ministerstwo planuje jakąś interwencję?

3. Budżet roczny gminy Sierakowice na rok 2017 został zwiększony o około 20% w związku z wypłatą świadczenia wychowawczego 500+. To spowodowało wzrost dochodu podatkowego na jednego mieszkańca gminy o kwotę 196,71 zł (około 21%), co skutkuje zmniejszeniem subwencji wyrównawczej dla gminy Sierakowice o 2.035.795 zł (dochód podatkowy na jednego mieszkańca kraju wzrósł tylko o 72,01 zł, czyli o 4,5%). W wyniku tego zabiegu, czysto księgowego, dochody bieżące gminy zostały ponownie uszczuplone. Pytam zatem: czy ministerstwo rozważa wprowadzenie mechanizmów, które zrekompensują samorządowi taką stratę?

4. Zwiększenie wskaźnika G w przypadku gminy Sierakowice (o 9,3%, z 59,3% do 68,6%) z powodu wymienionych przyczyn skutkuje zmniejszeniem dofinansowania przy ubieganiu się o środki zewnętrzne w ramach projektów, obniżeniem punktacji oceny wniosków oraz zmniejszeniem dofinansowania na planowane zadania, a więc w rzeczywistości realne dochody zostały zmniejszone. Kolejne zmniejszenie dochodów jest planowane z tytułu obniżenia wag dotyczących nauki języka kaszubskiego w szkołach. Obniżenie wag odbywa się w czasie trwania roku szkolnego, gdy siatka godzin została zaakceptowana, wdrożona i jest realizowana zgodnie z informacją przekazaną do Systemu Informacji Oświatowej, do końca roku szkolnego 2017/2018, czyli do czerwca 2018 r. W tej sytuacji jest to kolejny obszar, w którym muszą być zaangażowane środki własne z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W świetle tych faktów nasuwa się zasadnicze pytanie: czy jest sens kreować politykę prorodzinną i politykę szerokiego kształcenia młodzieży w poszukiwanych zawodach rzemieślniczych, skoro powoduje to w finansach gmin wielkie braki, które nie są rekompensowane?

Problem ten dotyczy szczególnie tych gmin, w których od lat promuje się model rodziny wielodzietnej. Idea wprowadzenia w życie polityki prokreacyjnej nie może w tak drastyczny sposób obciążać samorządów. Należy jak najszybciej poczynić skuteczne działania w celu zrekompensowania samorządom strat wynikających z ulg ustawowych i określonych rozporządzeń. W przeciwnym razie całe to przedsięwzięcie spełni na niczym, ponieważ gminy o szczególnie wysokim przyroście naturalnym będą się z niego wycofywać. Powin-

no się promować model partnerski, rządowo-gminny, a nie zbójceki, który zabiera samorządom ich pieniądze.

Proszę o dokładne przeanalizowanie podniesionych przeze mnie kwestii oraz wyczerpujące odpowiedzi.

Kazimierz Kleina